

L'INTRANSIGENT

Val 10 cènts.

PERIODIC NACIONALISTA DE JOVENTUTS

ADHERIT A LA «UNIO CATALANISTA»

BARCELONA
6 Decembre 1918

A l'altra banda d'Iberia

PORTUGAL

D'entre totes les nacions que en la guerra suara acabada han lluitat pel triomf de la llibertat dels pobles i per la dels homes, n'hi ha una que és acreedora a les més càlides i efusives simpaties dels catalans. És un poble ben aprop de nosaltres i com nosaltres pertanyent a la raça llatina. Un poble els pensaments i les idees del qual ens són fàcilment entenedors a través del seu propi i gloriós idioma. Un poble que ha dut a cap meravelloses epopeies les quals restaran eternament gravades en lletres d'or en la pacífica història del progrés i de la civilització. Un poble amb el qual Catalunya va estar un temps íntimament lligada per la dolor de veure detentades les llurs llibertats per una mateixa gent ufana i superba... Una terra que més afortunada que la nostra aconsegueix en el segle XVII trencar les cadenes que la junyien a la tirànica i avassalladora Espanya dels Felips IV i dels Comtes-Ducs d'Olivares, reconquerint amb la seva independència política la garantia i protecció més fermes de la seva llibertat espiritual.

Catalunya, que abans que Portugal intentà també reconquerir la seva llibertat, creant així una situació que patriòticament aprofità Portugal, continua avui junyida encara a aquella terra els fills de la qual, són amb raríssimes i singulars excepcions, tan despotes i tan tirans com els seus ascendents del segle XVII.

I no solament està avui Catalunya políticament esclava, sinó que també regions senceres de la nostra pàtria, — València, Mallorca —, estan en la seva generalitat desnacionalitzades, en virtut, principalment, d'haver els llurs fills rebut l'ensenyament en l'idioma castellà imposat per l'Estat espanyol. Portugal! República portuguesa! Quant sentim a dir per part dels espanyols,

diguint-se de dreta diguint-se d'esquerra, que Catalunya no és altra cosa que una regió de la nació espanyola, alcem ben alta la teva lliure bandera. I fixos els ulls en les colors roig es i vert diem a la gent d'Espanya. Mireu aquesta ensenya; es la bandera d'un poble més petit que'l vostre; con el vostre situat en aquesta inconfundible i vella península d'Iberia i que malgrat aquesta realitat geogràfica aquest poble no es de la vostra nació ni vol ésser de la vostra nació. Les nacions no estan distribuïdes en territoris que constitueixin unitats geogràfiques. La cartografia no té cap dret. Una nació és un principat espiritual, no una península, no una illa, no una plana, no un continent...

La bandera roja i verda és la bandera d'un poble que durant uns quants anys estigué confederat amb vosaltres, espanyols, i durant aquest temps fou víctima de tantes deslleialtats, de tants atropells, de tantes injustícies que tant prompte se li presentà ocasió de fugir de vosaltres ho feu sense dubtar.

¡Portugal! ¡República Portuguesa! No vulguis jamai entrar a formar part d'una confederació ibèrica, monàrquica o republicana, si no veus que dintre ella Catalunya és lliure, gaudint dels mateixos atributs i prerrogatives de que tu gaudeixis. La nostra llibertat ha d'ésser la garantia de la teva.

¡Portugal! Capdevantera de les nacions ibèriques en la lluita contra la dominació; la tirania espanyola! Ajuda als altres pobles ibèrics en la seva creuada lliberadora! Ajuda a Galícia, que quasi no es altra cosa que una perllongació de la teva nacionalitat, ajuda a Basconia i ajuda a aquesta vella terra de Catalunya, els fills de la qual, malgrat els esforços dels nostres enemics, que són els teus, t'aimen i te veneren.

Catalunya i Portugal

Precisament a Espanya — hem de dir-ho, perquè és veritat, — estan en grossa majoria els germanòfils, els quals tenien per cosa segura, o quasi segura, el triomf dels Imperis centrals.

Catalunya, que amb son predominant al·liadofilisme es una excepció dins l'Estat espanyol, ha de preocupar-se de les relacions hispano-portugueses per tres raons: primera, perquè tota acció agressiva d'Espanya amb respecte a Portugal ens afectaria com a súbdits de l'Estat; segona, perquè aqueixa actitud

Nacionalisme, Iberisme i Internacionalisme

El catalanisme polític té tres grans problemes a resoldre: el nacionalista, l'iberista i l'internacional.

El primer, el nacionalista, el té resolt. Ja avui no hi ha català que no tingui consciència del seu patriotisme. Catalunya està amarada de sentiment nacional, de dignitat nacional. Els Catalans han retrobat la seva Nació i al veure-la opresa lluiten braument per la seva deslliurança. Digueu-li regionalisme, o autonomisme o nacionalisme, aquest sentiment patriòtic és l'expressió viva d'una nacionalitat.

El segon, el problema iberista, Catalunya el té perfilat, però no definit. Per damunt dels separatismes nacionalistes peninsulars, hi paira, agermanant-los, la supra-condició ibèrica que agafa totes les poblacions que viuen, pensen i senten en el vell Casal hispànic, limitat pel Mediterrani, l'Atlàntic i el Cantàbric. I com que els catalans no ens podem substreure d'aquesta fatal supra-condició ibèrica, hem de resoldre la nostra situació enfront o al costat dels altres pobles peninsulars que hauran de fer amb nosaltres o nosaltres amb ells la via de l'avenir. Els termes d'aquest problema es plantegen, al meu entendre, de la manera següent: de la existència virtual dels diversos nacionalismes ibèrics, n'ha de sorgir una solució política que reconeixent l'absoluta i l'íntegra sobirania de cada un d'ells pera governar-se, estableixi i consagri el futur contacte que'ls ha de agermanar. Es a dir: la diversitat nacional i la llibertat política, dintre una justa equivalència o germanor ibèrica. Això no es resol amb la fórmula imperialista, sinó amb el lligam federatiu. D'aquí ve que quan alguns mal aconsellats catalanistes, seguint l'ideal a la faisó teutònica que somnia amb «l'Imperi ibèric de Lisboa al Ròdan» o aquella altre insensata aspiració del borbonisme espanyol — compartida per alguns catalanistes inconscients o pedants — de refer l'imperialisme ibèric, llencen a la faç de

Portugal aquestes folles aspiracions, dignes d'un mosqueter castellà, els portuguesos se maliiïn o al menys es dolguin de que a la nació germana, Catalunya, se sentin veus que parlen un llenguatge atentatori de la sobirania, de la dignitat de la nació lusitana. No. Fóra una insuportable pedantesia, o una ridícula inconsciència que la Catalunya sotsmesa encara al centralisme embrutidor de l'Estat espanyol, vingués a parlar — en aquesta hora solemnnial del triomf al món de tots els nacionalismes vius — d'un imperialisme ibèric, sots l'hegemonia de les quatre províncies catalanes encara junyides al centralisme de l'Espanya de D. Alfons XIII. El problema ibèric se resoldrà amb la coexistència, dins un regíme democràtic federatiu, de les nacionalitats amb plena i íntegral sobirania, una lliga de les nacions ibèriques més estreta i amorable — degut als vincles de llatinitat i raça — que aquesta altra Lliga de les Nacions que vindrà a garantir la pau al món.

El tercer gran problema nostre, es l'internacional. Dèiem en un dels nostres estudis polítics, fa quinze anys, que el cas de Catalunya no es resoldrà fins que internacionalitzem les nostres aspiracions, donant-los furs de problema humà, de llibertat i de dignitat humanes. Desgraciadament, els qui han portat la direcció de la política catalana, han sigut uns desdixats diplomàtics: la política internacional seguida per ells, ha constituït una sèrie de tremendes errades. Darrerament, a l'esclatar la guerra, el problema de l'actitut que havia de pendre Catalunya va sorgir amb una timidesa insospitada: Catalunya havia d'inclinar-se decididament cap al costat d'aquells pobles empesos a la lluita per la defensa dels principis de Llibertat i de Justícia i que proclamaven bravament aquest principi: tot home lliure dins sa nació, en contraposició amb aquells altres pobles que proclamaven la força damunt del dret i l'Alemanya damunt de tots els homes i de totes les pàtries de la terra. Els directores de la política catalana, en 1914 i anys successius fins ara, han sofert una enorme equivocació que ha fet mol mal a Catalunya. Tinguem l'esperança d'altres catalans, amb una visió més clara del problema nacionalista i amb un sentiment de llibertat més arrelat i cordial, sabran conduir la política internacional de Catalunya en l'avenir, per camins de més eficàcia i dignitat.

J. RIBERA-ROVIRA
Barcelona, 1 de Desembre de 1918

agressiva equivaldria avui a posar-se al costat de l'Alemanya i contra els al·liats; i tercera, perquè un cop contra la llibertat de Portugal repercutiria fortament damunt de Catalunya i comprometria l'esdevenidor del nostre ideal nacionalista.

A. ROVIRA I VIRGILI

A TORT I A DRET

Sant Macià gloriós! pregau per nosaltres.—Senyals de bon temps.—Un berenar de sang i fotge.—¿I la Lliga del bon mot?—La colla de l'arròs, l'acadèmia dels desconfiats o el sector dels pessimistes.—El gran projecte d'Autonomia.—Els ministres d'Espanya ja s'han posat a estudiar-la Oidà!

Vos que heu estat l'únic que heu cantat les quaranta an aquella gent tan ufana i tan superba, i que heu tingut prous muscles per a posar-vos front a front de l'espantable poder d'aquella altre gent tan divertida i tan dallonses veniu en nostre socors sino estem perduts.

En tot aquest bullit d'autonomies i fleumeries heu sigut vos tot sol que heu donat la nota justa, patriòtica. Vos heu sigut el clam de la Nació Catalana.

Llegia el vostre discurs boi tremolant.

—Els de casa se'n adonen i exclamen: ¿que tens fret?

—Fret i calor. Veus-ho aquí.

—¿I ara?

—Teniu: llegiu.

—Oh... oh... tens raó. Això és gros.

Hi passaba els ulls una i altre vegada, i cada cop hi trobava més suc.

¿L'heu capida bé, catalans, tota la valor d'aquella magistral oració parlamentaria?

Jo dec dir-vos que encara, avui, no me'n se avenir.

Si acabada la lectura tinc En Macià a tret, encara que mancant-li al respecte, li dono una abraçada.

Si sembla, em deia jo a mi mateix, que En Macià l'hagi estudiat a les planes de L'INTRANSIGENT aquest discurs, o bé que L'INTRANSIGENT interpreta a tot hora el pensar d'aquest home extraordinari.

Els que som de la crosta hem assentat el vostre nom al Santoral de Catalunya i us diem pare nostres i us fem cremar ciris.

El dia que Catalunya sigui etcètera, tots els catalans us reterán honors així com a un heroi de llegenda i fins portaràn la vostra estampa al medalló de la cadena del rellotge.

Us fem fill adoptiu de Barcelona, Tarragona, Lleida i Girona i de totes les ciutats i viles i pobles i masies de Catalunya.

Y això encara es poc.

A Vos us ha parit el Cor de Catalunya.

Sou fill illegítim, honorari, cap de brot de la niçaga catalana.

Beneïda la Mare qui posa al mont fills tan ardits, de tant de senyi tan bons.

Mireu si us en restem d'agraïts jo i tots els companys de L'INTRANSIGENT que si necessiteu les nostres vides, no estigueu.

Les gentades orientals per a donar probes d'admiració als profetes llurs besaven les vores de ses vestidures.

Ara cam ara, nosaltres (jo, al menys) ens hem hagut d'acontentar en retre-us homenatge assistint al petit

tiberi que varen oferir-vos al Restaurant del Parc.

Un trist berenar és res pel que us mereixeu. Preneu-ne la bona voluntat.

I ara que ve a tom. ¡Quina sorpresa!

A la Presidència, al costat d'En Macià, com *álga que a l'álga acompanya* hi seien En Guimerà, En Folguera, L'Aldavert, En Laporta, En Morera...

¡Salau! Els vells soldats tornen a les rengleres. ¿Es que ha sonat l'hora de les batusses?

Jo, desde el pregón del meu cor, aclamo aquell lluit estol, que és com si dignessim el nostre Estat Major, aclamo els parlaments, i la meua veu interior resta apagada. Un devassall de llàgrimes em nua el cor, aixís que, no poguent-me ja con-tenir, anava a cridar amb tota l'ànima «Visca Catalunya».

Jo ja els ho volia escriure als mestres que tornessin a fer-nos costat. No ha calgut. Venen per ells mateixos, doncs veuen que és arribada l'hora d'anar de dret a l'assumpte.

Si. Veniu cap a nosaltres que som d'allò més bona fé del món.

A l'hora del perill ens hem trobat tots. No ens separem més.

Mes tornant-hi, allí m'estava tot tranquil, cruspint-me la meua minestra, i com qui mal no fa mal no pensa, no em va venir mai al cor que aquell berenar pogués acabar amb sang.

—Qué dius ara?

—El que senten. Tantost que morim tots allí dins, de mort violenta, pels confits del mauser i el filet del sabre.

Figurin-se vostés que cantaven tots, i jo també, «Els Segadors».

Se m'acosta un subgecte que parlava d'aquella mena i em diu, traduït al català que ara es parla: «faci la bondat d'anarse'n: del contrari s'exposa a que el matin.»

Mosca! Quin avis més galdós.

Jo, en comptes de rejirar-me, allí vaig romandre; glaçat, empedreït; sense poguer moure peu ni cama... Ara la veu si que la conserva car seguia cantant «Els Segadors» fins esgargame-llar-me... mes epl sense desentonar.

Acabats «Els Segadors» es comença «La Marsellesa». Encara no és cantada la primera posada... que jo no se pas el que va passar... s'arma un tripijoc de mil dimonis... i la musica i les veus callen en sec.

Ara van a fer foc: penso: pero no.

Un de la Presidència recomana que ens en anem.

I efectivament, tots sortim.

I em sobta un altre esglai.

Está dit: aquesta tarda no guanyarem per sustos.

A la porta del Restaurant, a la part de fóra, hi formen dos rengles polis; nosaltres ens veiem obligats a passar pel mig.

Aixó sembla la sortida del Liceu.

Cál avans d'acabar de passar sento un policia, d'uniforme i actuant com a guarda de seguretat, i per tant en ple exercici de les seves funcions, sento que crida *me cago en Dios*.

Carai! quina finura! No m'hi havia trovat mai. ¡Sí ho sent l'Escop!

Es veu que aquests polis estan de broma. Deu ser perquè ara amb aixó de l'Autonomia, s'estrenyerán encara més els llaços de germanor entre catalans i castellans.

La senyoreta Autonomia viatja per Europa. Per uns punts, triomfalment: per altres, d'incògnit.

Ara és a Madrid. Diuen que vindrà a Catalunya. Jo no ho crec.

Els nostres *amics* de la Cucuruxa, ai, de la Cucurulla, ja se'n han adonat que som molts els qui no ens ho creiem. I com si ens perdonessin la vida, donen noves de la nostra existencia, qualificant-nos de *sector dels pessimistes*. Ens donen bel'legerancia. Sempre hi ha un pitjor al món. Ja som un sector d'opinió. Mai menys.

I En Francisquet, en el Congrés dels lloros, ha promés que an aquests pessimistes, ja se'n cuidarà ell de fer-los posar el peu pla. Sant Marc, Santa Creu.

Vaja nois; que ara us apalliarán de Madrid estant, i a Barcelona mateix.

Per fi: és tret a faró el projecte d'Autonomia.

Es tot un projecte; no són romanços. Que igual pod servir per Catalunya com per Extremadura.

Figurin-se que s'hi comprén tot: Parlament regional, aduanes mesures monedes... tot, tot, menys l'oficialitat de la llengua catalana.

Ha estat un descuit. Vol callar...

Un altre descuit. Els ambaixadors de Catalunya feren a mans d'un Prieto l'Estatut de l'Autonomia catalana, redactat en llengua castellana.

Homes! jo no soc cap catafalco, mes si en aquest moment històric em trobo President de la Mancomunitat, represento millor el papé, dintre l'escola de la Lliga, doncs porto al Govern espanyol el projecte d'Autonomia de Catalunya en dos exemplars, l'un, redactat en català, i l'altre traduït al castellà.

No costa res de quedar bé.

I tots contents i enganyats.

Altrament, ja deuen saber, a hores d'ara, els *optimistes* la resposta dels ministres d'Espanya: *que ja ho estudiarán*.

Si. Que estudiin: que estudiin.

EN FRESSETA

Obrers! compreu tots els divendres L'INTRANSIGENT, porteu-lo a la fàbrica. feu-lo lleigir als vostres companys de treball, porteu-lo al taller, dieu a tothom la vritat de que L'INTRANSIGENT sols l'escruiuen obrers quins es guanyén el pa amb el seu suor.

Glosa

Les tenebres de la nit

Al cim de la montanya; els ulls mig clucs, caminàn d'esma, m'es grat perdrem-hi entre les tenebres de la nit.

Sembla que siguis tot sol al món i que allà on s'acaba el teu esguart s'acabi el món.

El cervell quan s'està sol esdevé pensament, un pensament original és sempre llum. I així un hom entremig de la foscuria resta voltat per un cercle de claretat com un apòstol bíblic.

Quina llàstima allavors dels éssers que estan a la planuria i no donan llum...

I cada cop més, el cercle es va engrandint i ço que'l dia abans eren tenebres és a la matinada una claretat enlluernadora, pero, encara que la llum arribi a la plana, els raïxos queden tots a la montanya atrets pels cercles dels escollits que durant la nit vetllaren entre tenebres pero, al punt més alt de la montanya.

MARIUS

¡NACIONALISTES RADICALS!

Compreu la revista mesal SOM!...

Compreu el nostre setmenari L'INTRANSIGENT.

Un discurs de Teophilo Braga

Publiquem a continuació fragments del magnífic discurs que pronuncià l'any 1907 l'ex-president de la República portuguesa, Dr. Theophilo Braga, en la festa celebrada el 19 de març de l'esmentat any al Reial Institut de Lisboa, en qual festa va donar una notabilíssima conferència el nostre amic senyor Ribera i Rovira, el Dr. Theophilo Braga, amb l'assentiment unànim de la distingida i nombrosa concurrència va proclamar a En Ribera i Rovira, ciutadà portugués.

Un dels seus fragments:

Ha una relaçao íntima entre Portugal e a Catalunha, que fulge na historia pela simultaneidade da Revoluçao de 1640, quando repellindo a unificação iberica on propiamente catelhanista, reivindicando a autonomia de Portugal, e da Revoluçao da Catalunha, que l'uctava com heroismo sublime pelo seu nacionalismo, que ainda hoje irrompe no forma integral e plebis-citaria da solidariedade Catalã.

C' sobre este relaçao tao extraordinaria e interessante, que vea fallar o illustre Ribera y Rovira; m'ella funda a verdadeira doutrina da Federação ou melhor, da Confederação dos povos peninsulares, determinando o reconhecimento da tres Nacionalidades hispanicas: a Portuguesa, a Castelhana, e a Catalã.

En desagravi a la Bandera Nord-América

Viatge Nacional a Sabadell

El dia primer del corrent anaren a Sabadell amb el fi d'oferir l'ensenyà de la gran República Nord-Americana a al circol Federal de Sabadell en desagravi pels actes comesos per uns analfabets, tal volta pagats per gent extranya i sense ideals.

Al sortir ens venen a despedir-nos a l'estació un bon nombre d'amics i companys i simpatitzants a l'acte que s'anava a realitzar. Al arrancar el tren amb un esclat d'entusiasme tots els congregats allí entonen «La Marsellesa» i «Els Segadors» seguits d'una sorollosa ovació.

Al arribar a Sabadell tot just es veu l'estació del Baixador de la Rambla es reproduïx l'entusiasme entonant-se novament els himnes de llibertat. El públic que impacient esperava nostre arribada al sentir-nos ens ajuda a entonar «La Marsellesa» i «Els Segadors».

La primera encaixada que rebem és la del honorat regidor de la industrial ciutat de Sabadell el senyor Ninet, acompanyat dels consallers del Circol Federal de la mateixa, amb nombrosos associats del mateix, socis i consell directiu del Centre Català, junts d'un sens fi de ciutadans no mancant-ti un bon *piquet de la benemèrita guardia civil* amb el fusell a les mans; tampoc hi mancava la *vale-rosa guardia de la muerte*. Pujaren Rambla amunt amb la senyera dels Estats Units amb un ramell de llover, roure i olivera lligats juntament amb la senyera nacional catalana.

Al entrar els manifestants a l'estatge del Circol Federal es donen visques a la lliberació de Catalunya republicana i al gran Wilson. Al ésser als jardins, la casa Pathé impresionà una cinta cinematogràfica de tots els congregats allí. Tot seguit entren a la gran sala, l'orquestra del Circol entona «La Marsellesa» mentres s'estava hissant la bandera Nord-Americana fent-li de pal, dues columnes.

Tot seguit s'inicia el mitin. Presideix tant important acte Dn. Jaume Ninet, president de la Joventut Federal i regidor de la lluitadora ciutat. Després de breus parlaments de salutació concedeix la paraula al company Obac de la Comissió organitzadora. Aquest ofereix la senyera dient:

—Que ella es la representació dels sentiments de les Joventuts Nacionalistes de Barcelona, símbol actualment de la gran democràcia Nord-Americana, del Dret i de la Justícia quina ha de lliberar les petites nacionalitats opreses, creient que'l gran Wilson no oblidarà que Catalunya es un poble esclau (ovació).

A continuació parla En A. Cot pel «Grop Joventut L'Avançada» — diu aquest—que baix son concepte hi ha dos polítiques oposades que lluiten en la nostra Catalunya, l'una es la Lliga Regionalista i l'altra es l'Unió Catalana—diu que la primera no pot satisfer els nostres sentiments democràtics per ésser aquesta defensora del capital i no del poble obrer, quins s'han aprofitat de la representació de Catalunya enfront l'estat espanyol no havent-hi altres representants a nostra única patria que la Unió Catalana—acaba dient—que avem de dedicar un record a la memoria del gran president En Pi y Margall. (Ovació).

Parla seguidament en representació de Joventut «La Falç» En Jaume Blanc —diu que no comprén que els germanòfils tot hi creient amb Deu hagin insultat a la nació que degut a sa intervenció en la guerra a portat la pau del mon evitant que's reproduïsin nous rius de sang, defensen l'estret de Gibraltar bo i fen el Quixot de la reconquesta contra l'Anglaterra, no volguent veure aquestos quins es nomenen deixebles del gran Deu, que si Gibraltar hagués sigut d'Espanya no ens trovariem vius aquí, sino que presos per les urpes del militarisme mort en els camps de batalla. (Grans aplaudiments). Segueix dient que si Deu no és amb ells i és amb nosaltres jo crec amb Ell. (Aplaudiments).

En nom de l'Associació Catalana d'Estudiants te la paraula En Manel Cisa —diu—que l'Associació que ell representa, al pendre part a tan important acte, els seus associats senten veritable admiració pel poble americà i per la Nacionalitat Catalana. Fa esment que ells senten bategar en el cor les actuacions obreres quines treballen per a el seu benestar, i que els estudiants treballen per la cultura i instrucció del poble, i que l'obrer també treballa per la reconstrucció del poble, setn aixis que l'un braç no pot mai dexar a l'altre (ovació)—segueix dient

—que els estudiants son els primers revolucionaris del poble i prova son els fets de Raivellach qui matà a Enric IV, l'heròic estudiant serbi qui matà el tirà de la seva pàtria a Sarajevo en Prinslep, i que ells son els que han lluitat i mort par la llibertat en l'actual guerra (aplaudiments). Acaba demanant que el públic amb respecte i d'admiració als heroïcs s'alsi dret. (Tot seguit és complert lo que ell demana en mig de gran ovació).

En Clotet te la paraula en nom de la Joventut Renaixença, ataca durament a la Lliga i a N'en Cambó essent aquest un traïdor de Catalunya—diu —que ell ha deixat el problema social de nostre terra en mans del govern central al demanar l'autonomia (ovació)—acaba—que adquirin la llibertat de Catalunya podrem tenir uns governants que es preocupin de les reivindicacions obreres. (Aplaudiments).

Parla en representació del periodict L'INTRANSIGENT en Latorre—diu—que aquest periodict no es una gran editorial, perque aquest no es pagat pel diner guanyat amb l'explotació del obrer com alguns periodics rotatius de les mans burgeses, sino, que del trist sou que guanyem els que som explotats, per-xó aquest te més importancia tenint quatre planes que no «La Veu de Catalunya» que en te 8 de diaries (ovació)—dedica grans elogis el orador—al gran mestre Pi i Margall, al patrici Dr. Martí i Julià i a l'honorat Francesc Macià qui deixà la seva carrera de militar per defensar la llibertat del poble i del obrer (ovació). Acaba dient que admira als Estats Units perque aquestos sempre han lluitat per la llibertat, prova és els treballs que ha fet aquella República dels Roosevelt i Wilson per a portat la separació de Cuba i la Pau del Univers. (Perllongada ovació).

En nom dels federals de Barcelona té la paraula En Pau Cot. (Es rebut amb grans aplaudiments).

Fa referencia al mestre Pi i Margall dient, que ell fou un dels que acompanyaren a n'en Pi en el Circol d'on es trova—diu—que ells no són de aquells federals que's titulen *històrics*; i altres coses més de la «Casa del Pueblo de Barcelona»; afirma que ells senten la lliberació de Catalunya i que lo que avui fa En Wilson es seguir les doctrines del gran mestre en Federalisme en Pi i Margall, (Xardoros aplaudiments). Acaba llegint un missatge enviat pels federals a n'En Wilson, demanant-li el reconeixement de la Nacionalitat Catalana. (Aplaudiments).

Donà fi a l'acte el regidor Jaume Ninet, amb un brillant discurs, diu, a n'els joves de Barcelona que la bandera dels Estats Units que acaven de oferir al Circol Federal de Sabadell, no la deixarà cremar com ha succeït fins ara—fa present—que les anteriors banderes no han sigut cremades ensenyant la cara, sino valent-se de la fosca de la nit. (Aplaudiments).

Acaba fent grans elogis a Wilson i als Estats Units i donant en nom dels ciutadans de Sabadell grans mercès

a les heròiques Joventuts de Barcelona (ovació).

Tot seguit en Obac de les Joventuts de la ciutat Comtal ofrenen al senyor Ninet el ramell de llover, roure i olivera amb una llaçada catalana.

En mig d'aplaudiments entusiastes es canten «La Marsellesa» i «Els Segadors».

Acabat l'acte ens dirigim acompanyats del senyor Ninet i altres senyors del consell directiu de la Joventut Federal de Sabadell a visitar la casa de la Vila, el Centre Català i els afores més deliciosos de la ciutat. Al retornar al Circol, la Joventut d'esbarjo ens dedica un ball de germanor a tots els visitants. En nom dels de Barcelona, dona les mercès per tots els ofriments en A. Cot.

Tot seguit ens dirigim cap a l'estació acompanyats per un gran nucli de ciutadans, anant al front de nosaltres el regidor senyor Ninet.

Al arrencar el tren amb visques a Catalunya, a Sabadell, a Barcelona i al Circol Federal, s'entonen «La Marsellesa» i «Els Segadors».

Tenint un felix viatge i a l'arribar a nostra Ciutat ens esperen un bon nombre de amics i companys donant-nos la benvinguda. Temerós el dellegat del *Gobierno Civil* d'una possible *revuelta* avisà al *jefe provincial*, que nosaltres baixabem, i per això a l'estació ens esperava també un flamant i ridícula representació del *escuadrón de la muerte*.

Catalunya reclama per dret propi, la revisió del tractat d'Utrech.

Montes parturient...

No pas sorpresa, sino verdadera indignació m'ha produït la lectura del famós manifest que'ls representants de la Mancomunitat junt amb altres titolats representants de Catalunya, han presentat al Govern Central, demanant l'Autonomia.

La vella falla, ha ressucitat. Els udols de les montanyes, que anaven de part, posaren en alarma y conmoió a tot el poble... i d'aquell sorollós part en nasqué un ridicol ratoli.

Però lo que fereix mes a l'ànima de tot bon català, es que en el famós document no's dedica ni una sola paraula a la revindicació més preuada, la més pregonament arrelada al fons del cor: la llengua catalana.

¿Es això tal volta, un hàbil escamoteig, que's reserva al futur Parlament de Catalunya? En tal cas, tots els catalans de cor, devèm protestarne, car no es amb revellits maquiavelismes com devem assolir les nostres revindicacions, sino exigint-les amb veu clara i sense equilibris dialectics de cap mena. La revindicació de la llengua catalana amb caracter oficial devia ser la primera que havia de figurar en el document presentat al Govern Central.

Ha caigut un nou govern del centralisme ESPAÑOL, i en caurán tants com ne pugin mentres aquests no resolguin el plet de Catalunya nació i el problema de la llibertat dels pobles ibèrics esclaus.

No ens dol que caiguin però si ens sap greu que el poble pagui a nous ministres sens resoldres res.

Mes lo pitjor de tot, es que de ser això una habilitat diplomàtica, resultarà en favor de la llengua castellana, car si, segons el document esmentat, se reserva al Poder Central les relacions internacionals, la legislació penal i la social, les vies de comunicació de caracter general, els correus telegrafs i telefons, la formació i manteniment del exèrcit igual que al restant d'Espanya, es clar que totes aquestes funcions dites de caracter general, tindran sempre per nexa oficial la llengua castellana i veus aquí com segons aquest document, la majoria de funcionaris seran castellans, i nosaltres sols podrém usar la nostra llengua per explicar rondalles a la mainada al escalf de la llar en les nits d'ivern.

¿I per arribar an aquest resultat han hagut de cel-lebrar tantes deliberacions secretes els representants de la Mancomunitat? ¿Es aquesta la verdadera interpretació del esperit que va informar el célebre plebiscit dels Ajuntaments de Catalunya?

Bon començament te el plet de la llibertat de Catalunya; una ridícula i una vergonya.

El famós document, lluny de plantejar les bases de una Autonomia mitjanament discutible, ens fa l'efecte d'un senzill tractat de comerç.

En aquest document no s'hi veuen mes que orientacions econòmiques; mes tot lo que constitueix l'essencia dels problemes vitals de l'espiritualitat catalana resta totalment absent. I no solsament això, sino que a semblança de la qüestió de la llengua, deixa també aquesta migrada autonomia que's demana, la porta oberta al Poder Central, per a que a pretext de la legislació social, de les lleis penals, de la plena potestat sobre els documents publicis i de la conservació íntegra de la força material, vagi poc a poc introduint a Catalunya l'esperit del Codi Civil castellà, qu'es l'essencia del seu dret. ¿I es amb llengua castellana i amb dret civil i penal castellà, com s'han de veure sempre mes garantides les justes reivindicacions de la nostra aimada terra?

I ahont resta la magna qüestió de l'ensenyança? Serà també considerada com una qüestió social i pertanyent, per tant al Poder Central? ¿I els problemes de beneficencia i caritat? ¿I el servey de funcionaris publicis, alguns tant importants per la vida i el dret de Catalunya, com els notaris?

Vulga Deu que'l Parlament espanyol rebutgi de plà aquesta migrada autonomia que se li demana. Estem segurs que en el fons del seu cor, la majoria de catalans la rebutja també.

DR. XALABARDER.

De la J. P. de la Unió Catalanista.

Catalans. compreu tots els divendres

L'INTRANSIGENT

Redacció i Administració

Canuda, 14.-Barcelona

Hores d'oficina: de 7 a 8 del vespre

LITERARIES

MONTSERRAT

*Amarada per la lluna,
montanya de Montserrat,
te semblas la inmensa flama
d'un focfollet encantat.
Focfollet d'un cementiri
qu'es batalunya al plegat;
hont fan de verms tot los homes,
y'l mort es la llibertat.*

Angel Guimerà

Al Mestre

Jo vos admiro immensament a tot festiu i a tot-hora, i em corprèn profundament el saber que Déu vos dona.

Sou el poeta exquisit que a tot cor teniu estada i embaumeu nostre esperit amb vostra lletra prensada.

Glòries ne teniu guanyades i lloers mai prou tindreu.

¡Vostra pensa és tant formosa que tothom la guarda arreul...

Per tots els llocs on aneu mèrits i honors se us darà boi aclamant vostre nom...

¡Oh immortal Angel Guimerà!

DOLORS MARFANY I FORT.

¡M'estimes!

No m'ho diguis que m'estimes prou que endevinar-ho sé, de dir-ho sé que't reprimes sols perquè no t'està bé.

Quan a ton costat faig estada, si vols negar-m'ho no pots, si m'ho dius enamorada amb cada batec de cor.

Sempre que'm tos ulls, me mires, en cada refec de braç quan arrulide sospires de mos braços dus el llac.

F. PALÀ BUSQUETS.

NOTICIARI

La Joventut "La Falç"

Ha quedat constituïda la Junta directiva d'aquesta entitat de la següent manera:

President, Josep Isern; vis-president, Jaume Blanch; secretari, Miquel Albert; vis-secretari, Narcís Vellbè; tresorer, Joseph Folch; comptador, Manel Sandé; vocals, Enric Fontbernat, Joan Marfany, Antoni Alegre, Ramón Mayol i Francesc Catatà.

Grop Excursionista "Rafel de Casanova"

Per al dia 8 del corrent al matí aqueix «Grop» ha organitzat una excursió a Moncada i els seus contorns.

Sortida a les 6 del matí, de la Diagonal en el lloc del Monument d'En Pi i Margall.

Ateneu Nacionalista "Verdaguer"

Pel dissabte dia 7 a les 10 de la

vetlla, ha organitzat per la Joventut d'aquest Ateneu un lliut ball blau que promet ésser molt concorregut.

Pel diumenge dia 8 a les cinc de la tarda, tindrà lloc una representació teatral, posant-se en escena la famosa comèdia en 4 actes «La Fortuna boja» d'En J. Morató.

Casal Nacionalista Martinenc

Aquest lliutador Casal està activant el programa que a benefici del seu soci fundador en Lluís Gómez, celebrarà el proper diumenge dia 8 a les 4 de la tarda. Sots la direcció d'En Garcia i de la xamasa i aplaudida actriu, es representaran les abres «Sere-na», «La Segueta» i «Les Carolines».

Dinar d'Honor

L'Avenç del Nacionalisme Republicà de Sant Andreu ha iniciat en «Dinar d'Honor» dedicat a les nacions aliades i en homenatge als pobles lliures. En aquest dinar hi assistiran els senyors Macià, Dr. Solé i Plà, i Durán i Albesa. L'acte tindrà efecte a la una del migdia i el preu és de 6 pesetes.

Per la Victoria dels aliats

El Centre Republicà Català «Sang Nova» de Hostafrancs, té organitzat pel prop vinent diumenge dia 8 del corrent, un banquet en celebració de la victòria dels aliats. Presidirà tan noble acte el valent diputat a Corts per Catalunya En Francesc Macià. Aquest banquet es celebrarà al Restaurant Moritz a la una del migdia. El preu del «ticket» és de 7 pessetes.

El Grop Feminal de

Unió Catalanista

Amb motiu del quart aniversari de sa fundació, te organitzats aquest «Grop Feminal de Unió Catalanista» varis festetjos, entre ells celebrarà una audició de sardanes a càrrec de la cobla «Barcino» el prop dissabte dia 7 a les deu de la vetlla, a l'estatge de la «Schola Orpheònica».

Correspondencia

J. D. i G. Anira la setmana entrant; E. F. i R., Vagi enviant; M., Vagi enviant; Joanet, queda en cartera; J. F. i B. ¡Home! aquí som a Catalunya i no ha *espanya!* no podem publicar-li; R. i B. H., no's publicable; P. C., Va be, anirà la setmana entrant; LL. P., ¡Home, home! ¿encare es monàrquit vosté? l'enviarem a Madrid. F. C. i T., Recordis que som republicans. F. R. i L., No admetem articles escrits en les dugues cares.

P. V. i P., El director sols respònd de'ls seus articles i de redacció. I. B. i S., Anirà la setmana entrant. J. N. i T., Queda en cartera. D. S., Ens agrada, degut a la manca de espai no hi va, vagi enviant. T. S. LL., Ens agrada, anirà el nombre vinent.

COMPANYS:

Vestireu amb gust i elegància si vos proveïu a la

**Gran Sastreria
L'ESTISORA
de ANTONI VILA**

Casa de confiança i bons preus

Es confeccionen, en casos urgents

trajos en SIS HORES

SALMERÓN, 89.-BARCELONA

Impta. Cavanillas. Poniente, 66, Tel. 5347 A.

JOAN SUCARRATS

Hospital, 145 i Cera, 4

Camiseria i Genres de punt
Confeccions per a senyora
Especialitat en robes per a
recen nascuts

La que ven més barato de
Catalunya